

PROGRAM KSZTAŁCENIA

1. Nazwa kierunku	kognitywistyka [Cognitive Science]
2. Cykl rozpoczęcia	2018/2019 (semestr zimowy) <i>Numer i data uchwały Rady Wydziału: 32A/03/2018 (13.03.2018 r.)</i>
3. Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
4. Profil kształcenia	ogólnoakademicki
5. Forma prowadzenia studiów	niestacjonarna
6. Kod ISCED	0223 (Filozofia i etyka)

Efekty kształcenia

7. Opis zakładanych efektów kształcenia	Załącznik nr 1
8. Wzorcowe efekty kształcenia	

Program studiów

9. Związek kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym misją uczelni	<p>Wydział Nauk Społecznych oraz Wydział Biologii i Ochrony Środowiska UŚ kierując się zasadami zgodnymi z Misją Uniwersytetu Śląskiego nawiązują w swojej działalności naukowo-dydaktycznej do przyjętej przez Senat UŚ „Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2012–2020”. Cele strategiczne Wydziału Nauk Społecznych oraz Wydział Biologii i Ochrony Środowiska utożsamiają się z uniwersyteckimi i stanowią próbę przełożenia na grunt jednostki organizacyjnej Uniwersytetu Śląskiego jego głównych celów strategicznych.</p> <p>Cel strategiczny 1: Zespołowa praca badawcza i badania naukowe na wysokim poziomie</p> <p>Współpraca Instytutu Filozofii z przedstawicielami innych dziedzin nauki jest z perspektywy filozofii czymś oczywistym i koniecznym dla niej samej, aby nie miała ona czysto abstrakcyjnego i spekulatywnego charakteru. W tym względzie Instytut Filozofii podejmował już wielokrotnie współpracę z innymi Wydziałami, co przejawiało się nie tylko w postaci zajęć dydaktycznych z zakresu filozofii dla studentów innych kierunków studiów. Przykładowo, współpraca z Wydziałem Biologii i Ochrony Środowiska realizowana była w ramach funkcjonującego na tym Wydziale Centrum Badań nad Człowiekiem i Środowiskiem.</p> <p>Międzyobszarowy kierunek studiów, jakim jest KOGNITYWISTYKA, z powodzeniem kontynuuje i pogłębia ten rodzaj współpracy. Jego interdyscyplinarny charakter pozwala na teoretyczne i praktyczne połączenie badań prowadzonych w ramach filozofii, biologii i neurobiologii, jak również na ich poszerzenie o wybrane aspekty z obszaru nauk technicznych (np. informatyka), społecznych (np. komunikacja społeczna) czy medycznych (np. psychiatria).</p> <p>W Instytucie Filozofii prowadzone są badania w zakresie nauk humanistycznych, jak również o charakterze interdyscyplinarnym, które ulegną intensyfikacji w przypadku uruchomienie międzyobszarowego kierunku kognitywistyka. Badania podstawowe prowadzone przez poszczególne Zakłady Instytutu Filozofii (historia filozofii starożytnej, średniowiecznej, nowożytnej, współczesnej, najnowszej, historia filozofii polskiej, filozofia systemowa, filozofia systematyczna, społeczna, antropologia, etyka, estetyka, metodologia nauk, logika, epistemologia oraz ontologia) realizowane często przy współpracy z Europejskimi ośrodkami naukowymi, ukierunkowane są zarówno na klasyczne problemy filozoficzne, jak i te, nurtujące człowieka współczesnego i wymagające osadzenia refleksji humanistycznej w szerszej, interdyscyplinarnej perspektywie łączącej obszary nauk społecznych, technicznych, przyrodniczych, a nawet medycznych. W efekcie praca badawcza pracowników Instytutu nabiera charakteru nie tylko teoretycznego, lecz także praktycznego. Warto podkreślić, iż prace zespołów naukowo-badawczych często prowadzone są przy partnerskim współdziałaniu studentów i doktorantów. Instytut</p>
---	--

Filozofii UŚ wydaje własne recenzowane czasopismo naukowe – Folia Philosophica, (8 pkt.) którego redaktorem naczelnym jest dr hab. Dariusz Kubok, a zastępcą redaktora jest dr. hab. Tomasz Kubalica.
Katedra Fizjologii Zwierząt i Ekotoksykologii (WBiOŚ) od wielu lat (1975) prowadzi zajęcia dydaktyczne obejmujące zagadnienia neuro-behavioralne adresowane do studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii oraz studentów Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska. Pracownicy Katedry prowadzili również badania neurobiologiczne i mogą stworzyć w tej dziedzinie własny program badawczy nawiązujący do programu badawczego Instytutu Filozofii. Doświadczenie w badaniach neurobiologicznych na bezkręgowcach mają także pracownicy Katedry Histologii i Embriologii Zwierząt (WBiOŚ). Żywo zainteresowani wykorzystaniem podstaw neurokognitywistyki są również pracownicy Pracowni Dydaktyki na Wydziale, przy czym ich zainteresowania przekładają się na potencjalne prace badawcze i zastosowania w praktyce dydaktycznej w szkołach.

Cel strategiczny 2: Innowacyjne kształcenie i konkurencyjna oferta dydaktyczna

Kształcenie studentów na kierunku kognitywistyka odbywa się w systemie trzyletnich studiów licencjackich. Mimo, iż profil studiów z kognitywistyka ma charakter ogólnoakademicki, zakładane efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zasadniczą rolę przypisują konkretnym elementom, jakie mogą zostać praktycznie wykorzystane przez naszych absolwentów. Ten praktyczny wymiar naszej oferty dydaktycznej konsultowany jest regularnie zarówno z aktualnymi studentami, jak również z absolwentami oraz potencjalnymi interesariuszami zewnętrznymi. Jednym z efektów takich konsultacji i sugestii jest wciąż doskonała propozycja jaką mają do dyspozycji nasi studenci. Taka formuła zapewnia możliwość ciągłego ulepszania programu oraz dostosowywania tematyki do zmieniającej się sytuacji i pojawiających się nowych zagadnień istotnych dla problematyki kierunku. Zgodnie z nowym paradygmatem kształcenia akademickiego ciągła weryfikacja oferowanego programu nauczania ma na celu nie tylko zapewnienie najwyższej jakości kształcenia – co oczywiście pozostaje bezwzględnie priorytetem, lecz dodatkowo oznacza pogłębioną świadomość odpowiedzialności za zawodowo-egzystencjalne losy naszych absolwentów. W tym celu niezwykle istotne jest, by oferowany program posiadał elastyczną strukturę, co oznacza, że oprócz modułów obowiązkowych zawierających niezbędny kanon wiedzy i umiejętności, studenci mają możliwość wyboru spośród licznych modułów o tematyce, która interesuje ich szczególnie i w której planują się realizować. Dzięki temu nasi studenci otrzymują wszechstronne, interdyscyplinarne wykształcenie uzupełnione o wiedzę i umiejętności specjalistyczne. W szczególności, interesującymi polami badawczymi mogłyby być zagadnienia z dotyczące etyki doświadczałnej, memetyki w powiązaniu z zagadnieniami literaturoznawstwa, biologicznych uwarunkowań zjawisk historycznych oraz mechanizmów poznawczych. Innym obszarem eksploracji może być oddziaływanie mediów elektronicznych na procesy poznawcze.

Jednocześnie zakładane efekty kształcenia mają za zadanie zaszczepienie w studentach praktycznych umiejętności współpracy zespołowej, kreatywnego rozwiązywania problemów, nieszablonowego myślenia i szeroko rozumianej przedsiębiorczości. To wszystko ma na celu zwiększenie szansy naszych absolwentów na znalezienie satysfakcjonującego zatrudnienia.

Oferta dydaktyczna studiów na kierunku kognitywistyka będzie ulegać ciągłej weryfikacji i aktualizacji tak, by stanowiła interesującą propozycję zarówno dla studentów naszego Regionu, jak i spoza Śląska, w tym także dla studentów zagranicznych. Jednocześnie elastyczność programu pozwala naszym studentom na bezproblemowe korzystanie z oferty programów Erasmus+ i MOST.

Cel strategiczny 3: Aktywne współdziałanie z otoczeniem

Zgodnie z przyjętą przez Uniwersytet Śląski ideą „uniwersytetu trzeciej misji” czy inaczej „uniwersytetu odpowiedzialnego” - realizując własne, autonomiczne cele poznawcze i edukacyjne - z całą świadomością przyjmujemy współodpowiedzialność za otaczające go środowisko społeczno-kulturowe. Kształcąc swoich absolwentów, nie zapominamy o roli, jaką powinni oni odegrać we współ-kreowaniu przyszłości regionu, kraju, Europy.

Współpraca z otoczeniem obejmuje współdziałanie z innymi ośrodkami akademickimi – krajowymi i Europejskimi. Była ona także realizowana poprzez międzynarodowe i interdyscyplinarne inicjatywy Centrum Zrównoważonego Rozwoju i Społeczeństwa Informatycznego (ostatnio przemianowanego na Międzynarodowe Centrum Postępu Społecznego). Inicjatywy te w swych treściach obejmowały różne, nie tylko humanistyczne i społeczne, ale również i przyrodnicze czy informatyczne aspekty związane z

		<p>kształtowaniem strategii zrównoważonego rozwoju w skali narodowej i lokalnej oraz perspektywę kształtowania się społeczeństwa informatycznego iż związane z nią aspekty globalne. Pracownicy Instytutu są ponadto częstymi gośćmi regionalnych szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, a ich uczniowie mają możliwość skorzystania z cyklicznych wykładów prowadzonych na Wydziale Nauk Społecznych i przybliżających naszym potencjalnym kandydatom klasyczną tematykę filozoficzną, jak również uświadamiających jak istotną rolę w procesie szeroko rozumianej autokreacji i poszukiwania własnej tożsamości odgrywać powinna pogłębiona refleksja humanistyczna i interdyscyplinarna.</p> <p>Także pracownicy Katedry Fizjologii Zwierząt i Ekotoksykologii od lat prezentują wiedzę neurobiologiczną w wystąpieniach i publikacjach popularyzatorskich. Wielekroć adresatami tych wystąpień była młodzież szkół ponadpodstawowych. Tematyka neurobiologiczna prezentowana była również w ramach krajowych wydarzeń popularnonaukowych jak Dni Darwina lub Dni Mózgu. Pracownicy Pracowni Dydaktyki wykorzystują wiedzę neurobiologiczną w kursach dla nauczycieli oraz w zajęciach edukacyjnych dla młodzieży szkolnej. Zagadnienie neurobiologiczne były prezentowane wielokrotnie na wykładach Centrum Studiów nad Człowiekiem i Środowiskiem. O zapotrzebowaniu społecznym na wiedzę z tej dziedziny świadczą dość częste wywiady udzielane mediom przez pracowników WBiOŚ.</p> <p>Regularne spotkania z absolwentami i potencjalnymi interesariuszami zewnętrznymi mają na celu wypracowanie dla Instytutu pozycji społecznie użytecznej i tym samym zapewnienie naszym studentom – przede wszystkim ze względu na oferowany im kapitał wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych – jak najlepszych warunków do podjęcia współpracy z przyszłymi pracodawcami.</p> <p>Cel strategiczny 4: Systemowe zarządzanie Instytutem</p> <p>Ważnym elementem systemowego zarządzania Instytutem jest planowanie średnio- i długookresowe, które jest zbieżne z celami strategicznymi Uniwersytetu Śląskiego. Instytut Filozofii, jak i Katedra Fizjologii Zwierząt i Ekotoksykologii kładą szczególny nacisk na utrzymywanie wysokiej jakości oferty dydaktycznej i naukowej, a także na adaptację do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Obie Jednostki posiadają liczne kontakty naukowe z ośrodkami w kraju i za granicą. Zamierzamy te kontakty nadal rozwijać oraz dążyć do zwiększenia naszej oferty dydaktycznej o wykłady renomowanych naukowców z wiodących na świecie ośrodków akademickich. Ponadto zamierzamy w dalszym ciągu racjonalizować strukturę organizacyjną i usprawniać proces decyzyjny związany z doskonaleniem jakości kształcenia, jak i powiązanej z nią działalnością naukowej.</p>
10.	Liczba semestrów	6
11.	Tytuł zawodowy	licencjat
12.	Obszar (lub obszary kształcenia w przypadku studiów wspólnych lub interdyscyplinarnych) do którego(-ych) kierunku jest przyporządkowany oraz wiodącą dyscyplinę nauki lub sztuki na potrzeby systemu POL-on	obszar nauk humanistycznych [filozofia]
13.	Obszary, dziedziny nauki lub sztuki i dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów, ze wskazaniem procentowych udziałów, w jakim program studiów odnosi się do poszczególnych dziedzin nauki	<ul style="list-style-type: none"> • obszar nauk humanistycznych <ul style="list-style-type: none"> • nauki humanistyczne - 45% <ul style="list-style-type: none"> • filozofia • obszar nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej <ul style="list-style-type: none"> • nauki medyczne - 2% <ul style="list-style-type: none"> • medycyna • obszar nauk przyrodniczych <ul style="list-style-type: none"> • nauki biologiczne - 35% <ul style="list-style-type: none"> • biologia • obszar nauk społecznych

		<ul style="list-style-type: none"> • nauki społeczne - 10% <ul style="list-style-type: none"> • psychologia • socjologia • obszar nauk technicznych <ul style="list-style-type: none"> • nauki techniczne - 8% • informatyka
14.	Specjalności	
15.	Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów	180
16.	Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z obszarów kształcenia do którego odnoszą się efekty kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	obszar nauk humanistycznych - 45% obszar nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej - 2% obszar nauk przyrodniczych - 35% obszar nauk społecznych - 10% obszar nauk technicznych - 8%
17.	Procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	34%
18.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	180
19.	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	142
20.	Opis modułów kształcenia (wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia i liczby punktów ECTS oraz sposobami weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta)	Załącznik nr 2
21.	Plan studiów	Załącznik nr 3

22.	Warunki wymagane do ukończenia studiów z określoną specjalnością	
23.	Organizacja procesu uzyskania dyplomu	Student wybiera promotora pracy dyplomowej z listy seminariów dyplomowych dostępnych w danym roku akademickim, a następnie rejestruje się na wybrane seminarium w systemie USOS. Student wraz z promotorem ustala temat pracy i w ciągu trzech semestrów realizuje poszczególne efekty kształcenia założone w opisie modułu. Egzamin dyplomowy (licencjacki i magisterski) składany jest w formie ustnej przed komisją powołaną przez Instytut Filozofii składającą się z przewodniczącego i dwóch członków (promotor pracy, recenzent pracy). Procedura składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych jest zgodna z Zarządzeniem nr 16 Rektora US w Katowicach z dnia 28. 01. 2015 r.
24.	Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki	Nie dotyczy
25.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki	0
26.	<p>Łączna liczba punktów ECTS, większa niż 50% ich ogólnej liczby, którą student musi uzyskać:</p> <ul style="list-style-type: none"> na kierunku o profilu ogólnoakademickim w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, służących zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych; na kierunku o profilu praktycznym w ramach modułów zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służących zdobywaniu 	163
27.	Minimum kadrowe wraz z proporcją minimum kadrowego do liczby	Załącznik minimum kadrowe

studentów

Informacje dodatkowe

28.	Ogólna charakterystyka kierunku	<p>Studia w zakresie KOGNITYWISTYKI oferowane przez Uniwersytet Śląski jako studia międzyobszarowe umożliwiają zdobycie ogólnej wiedzy teoretycznej dotyczącej w szczególności:</p> <p>a) człowieka jako istoty społecznej i kulturowej oraz jako podmiotu indywidualnego, w tym także jako istoty biologicznej;</p> <p>b) uwarunkowań dotyczących funkcjonowania człowieka w relacjach z innymi ludźmi i w zmieniających się dynamicznie zależnościach strukturalnych.</p> <p>Kognitywistyka jako międzyobszarowy kierunek kształcenia zbudowana będzie na dwóch głównych i wzajemnie się uzupełniających filarach. Ze względu na to, iż program studiów skoncentrowany być powinien na człowieku, dlatego też jego ramy muszą być wyznaczone przez perspektywę człowieka jako istoty duchowej z jednej strony, i jako istoty biologicznej z drugiej. Stąd też konieczny jest tu współdziałanie nauk humanistycznych (filozofia), z jednej strony, jak i przyrodniczych (nauki biologiczne), z drugiej. Takie powiązanie jest konieczne z uwagi na wieloaspektowy i złożony charakter kognitywistyki jako kierunku interdyscyplinarnego. W wyznaczonych w ten sposób ramach mieścić się będą dodatkowo powiązane z nimi zagadnienia psychologiczne, społeczne, informatyczne, wypełniające zarazem antropologiczną przestrzeń wyznaczoną przez oba wskazane bieguny bycia człowiekiem.</p> <p>Współczesne badania neurobiologiczne, poczynając od neurobiologii komórkowej i neurochemii po socjobiologię i memetykę dają nową perspektywę funkcjonowania umysłu człowieka w świecie. Osiągnięcia neurobiologii wspierają nowoczesny, materialistyczny światopogląd dostarczając przyczynowo-skutkowych wyjaśnień dla zjawisk psychologicznych i społecznych, i dostarczając zarazem odpowiedzi na niektóre z palących wyzwań współczesności. W szczególności, zrozumienie biologicznych podstaw ludzkiego funkcjonowania w zakresie możliwości poznawczych i zjawisk motywacyjno-emocjonalnych może być podstawą do obrony przed manipulacją społeczną i przyczynić się do zwiększenia potencjału umysłowego ludzi. Zagadnienia te już dziś znajdują odzwierciedlenie w takich dyscyplinach badawczych jak neurodydaktyka, neuroteologia czy neuromarketing.</p> <p>Biologiczne podstawy kognitywistyki gwarantują możliwość szerokiego dyskursu interdyscyplinarnego nad naturą i możliwościami umysłu człowieka, co jest szczególnie ważne, jeśli bierze się pod uwagę nadużycia nauki, które miały miejsce w przeszłości, a skutkowały dramatycznymi zjawiskami społecznymi. Jednym z wymiarów zagrożeń z tym związanych jest motywowana pierwotnymi potrzebami człowieka presja na środowisko oraz konsekwencję psychospołeczne ciągle rosnącego zagęszczenia ludzkości. Istotnym aspektem biologicznych podstaw kognitywistyki jest również zrozumienie mechanizmów umysłowego rozwoju dzieci i młodzieży, które są przedmiotem działań zinstytucjonalizowanych form wychowania i edukacji. Interdyscyplinarne, przede wszystkim filozoficzne i socjologiczne podejście do tych kwestii dodatkowo wzbogaca ujęcie kognitywistyczne.</p> <p>Studia na kierunku kognitywistyka pozwalają także na nabycie praktycznych umiejętności i kompetencji społecznych zbudowanych w oparciu o poznanie biologicznych, psychologicznych i społecznych aspektów kształtowania się i rozwoju podmiotowości człowieka. Jednym z ważnych narzędzi jakie w tym względzie może być wykorzystywane to środki informatyczne, których poznanie i praktyczne opanowanie stanowi ważną część programu studiów. Absolwent studiów kognitywistycznych dysponować będzie umiejętnościami i kompetencjami, które umożliwiają mu elastyczne dostosowanie się do dynamicznie zmieniającego się rynku pracy, w tym przede wszystkim do poszerzającego się ciągle procesu intelektualizacji pracy i znaczenia tzw. kompetencji miękkich dających możliwości fleksybilnego reagowania na pojawiające się zmiany i wyzwania. Perspektywa społeczeństwa informacyjnego i społeczeństwa wiedzy wiąże się z koniecznością podjęcia wyzwań dotyczących nie tylko jednostek, lecz także działań w ramach określonych organizacji i instytucji. Absolwenci kognitywistyki wyposażeni będą w tym względzie w kompetencje pozwalające im wspierać procesy tworzenia i efektywnego działania i funkcjonowania odpowiednich zespołów, przede wszystkim poprzez uruchomienie tkwiących w jednostkach i w określonych zbiorowościach twórczych możliwości. Aktywizacja kreatywnego potencjału i eliminacja istniejących w tym względzie barier i ograniczeń indywidualnych i instytucjonalnych jest dzisiaj koniecznym warunkiem działania i życia w globalizującym się, coraz bardziej interdyscyplinarnym świecie.</p>
29.	Ogólna charakterystyka specjalności	

30.	Matryca pokrycia efektów kształcenia (pokrycie efektów kierunkowych przez efekty modułowe)	Załącznik nr 4
31.	Sposób uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów	Załącznik nr 9
32.	Sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy	Załącznik nr 10
33.	Sposób wykorzystania wzorców międzynarodowych	Załącznik nr 11
34.	Sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi	Załącznik nr 12
35.	Opis wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia	Załącznik nr 13
36.	Uchwała Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego	Załącznik nr 14

.....
(pieczęć i podpis Dziekana)